Облікова картка ДіР

Image not found or type unknow

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0220U101843

Державний реєстраційний номер: 0118U003361

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-02-2020

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 2

Назва етапу: Формувальний. Добір і організація навчальних матеріалів в текстах рукописів методичних посібників й практикуму, розроблення методики, організація й проведення формувального експерименту.

Початок етапу: 01.2019

Закінчення етапу: 12.2019

Вид звітного документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут педагогіки НАПН України

Код за ЄДРПОУ: 02141221

Місцезнаходження: вул. Січових Стрільців, 52-д, м. Київ, Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 0444813710

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00046077

Місцезнаходження: вул. Січових Стрільців, 52-А, м. Київ, Київська обл., 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет міністрів

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 38444890860

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6551030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 1941.53

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Методичні засади компетентнісно орієнтованої історичної та громадянської освіти в ліцеї

Назва роботи англійською:

Methodical principles of competence-oriented historical and civic education in a lyceum

Реферат українською:

У ході роботи: - розроблено методику проведення формувального експерименту з перевірки методичної моделі компетентнісно орієнтованого навчання учнів ліцею історії та громадянської освіти, розвитку критичного мислення учнів на уроках історії, навчання аспектам філософії учнів ліцею, роботи з джерелами на уроках історії; складено програми моніторингу перебігу експериментального навчання; сформульовані запитання анкет, інтерв'ю, тестів для учителів та учнів; - проведено анкетування й інтерв'ювання вчителів історії та громадянської освіти, учнів експериментальних освітніх закладів, опрацьовані дані; - презентовано засадничі положення дослідження в наукових статтях, тезах, у виступах на конференціях; - апробовано окремі розділи методичних посібників та практикуму на семінарах, майстернях для вчителів і студентів, курсах підвищення кваліфікації вчителів, конференціях тощо.

Реферат англійською:

In the course of work: - a methodology has been developed for conducting a formative experiment to test the methodological model of competently oriented teaching of students of the lyceum in history and civic education, for developing critical thinking of students in history lessons, for teaching aspects of the philosophy of students of the lyceum, for working with sources in history lessons; programs for monitoring the progress of experimental training have been drawn up; there are formulated questions of questionnaires, interviews, tests for teachers and students; - questioning and interviewing of history teachers and civic education students in experimental educational institutions were conducted, data were processed; - the main provisions of the study are presented in scientific articles, theses, at conferences; - tested individual sections of teaching aids and workshops at seminars, workshops for teachers and students, teacher training courses, conferences.

Індекс УДК: 373(091), 373.5.016:[32+94]

Коди тематичних рубрик: 14.09.23

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Ремех Тетяна Олексіївна

Науковий ступінь: к. пед. н.

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: рукописи розділів практикуму «Історія України в джерелах»

Назва НТП англійською: manuscripts of the sections of the workshop "History of Ukraine in sources"

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: рукописи: практикуму, 3 методичних посібників

Галузь застосування: освіта

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Обґрунтовано необхідність внесення змін до всіх компонентів освітнього процесу: цільового, змістового, організаційно-процесуального, контрольно-оцінювального як фундаменту системного запровадження компетентнісно орієнтованого навчання учнів ліцею історії та громадянської освіти; висвітлено специфіку цілевизначення, зокрема розкрито, що: у ході проектування уроку вчителем має передбачати чітко викладені в дієсловах компетентнісні результати уроку (опрацювання теми, розділу); критеріями відбору навчального матеріалу є заявлені результати навчання, а його подання здійснюється через залучення учнів до опрацювання різних джерел інформації; організація навчання передбачає форми, методи і засоби навчання, які забезпечують мотивацію учнів, їхню постійну залученість до активної діяльності, зворотній зв'язок та формувальне оцінювання на окремих етапах уроку, встановлення позитивної психологічної атмосфери у класі; відбір способів оцінювання має враховувати зростання рівня компетентностей учнів через поєднання формувального та підсумкового оцінювання; визначено і обґрунтовано взаємозв’язки між розвитком критичного мислення учнів і використанням вчителем когнітивних таксономій ефективної методики запитування; розроблено методику використання запитань як важливого дидактичного інструменту вчителя історії та громадянської освіти.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 06.2020

Закінчення етапу: 12.2021

Споживачі продукції: учні закладів загальної середньої освіти, студенти закладів вищої педагогічної освіти, слухачі закладів ППО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи: Права не надаються

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обгрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: рукопис розділів методичного посібника «Методика навчання учнів ліцею громадянської освіти»

Назва НТП англійською: manuscript of the sections of the methodical manual "Methods of teaching students of the Lyceum of Civic Education"

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: рукописи: практикуму, 3 методичних посібників

Галузь застосування: освіта

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Обґрунтовано необхідність внесення змін до всіх компонентів освітнього процесу: цільового, змістового, організаційно-процесуального, контрольно-оцінювального як фундаменту системного запровадження компетентнісно орієнтованого навчання учнів ліцею історії та громадянської освіти; висвітлено специфіку цілевизначення, зокрема розкрито, що: у ході проектування уроку вчителем має передбачати чітко викладені в дієсловах компетентнісні результати уроку (опрацювання теми, розділу); критеріями відбору навчального матеріалу є заявлені результати навчання, а його подання здійснюється через залучення учнів до опрацювання різних джерел інформації; організація навчання передбачає форми, методи і засоби навчання, які забезпечують мотивацію учнів, їхню постійну залученість до активної діяльності, зворотній зв'язок та формувальне оцінювання на окремих етапах уроку, встановлення позитивної психологічної атмосфери у класі; відбір способів оцінювання має враховувати зростання рівня компетентностей учнів через поєднання формувального та підсумкового оцінювання; визначено і обґрунтовано взаємозв'язки між розвитком критичного мислення учнів і використанням вчителем когнітивних таксономій ефективної методики запитування; розроблено методику використання запитань як важливого дидактичного інструменту вчителя історії та громадянської освіти.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 06.2020

Закінчення етапу: 12.2021

Споживачі продукції: учні закладів загальної середньої освіти, студенти закладів вищої педагогічної освіти, слухачі закладів ППО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи: Права не надаються

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обгрунтування:Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: рукопис розділів методичного посібника «Методика розвитку критичного мислення учнів ліцею на уроках історії»

Назва НТП англійською: manuscript of the sections of the methodical manual "Methods of developing the critical thinking of Lyceum students in history lessons"

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: рукописи: практикуму, 3 методичних посібників

Галузь застосування: освіта

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Обґрунтовано необхідність внесення змін до всіх компонентів освітнього процесу: цільового, змістового, організаційно-процесуального, контрольно-оцінювального як фундаменту системного запровадження компетентнісно орієнтованого навчання учнів ліцею історії та громадянської освіти; висвітлено специфіку цілевизначення, зокрема розкрито, що: у ході проектування уроку вчителем має передбачати чітко викладені в дієсловах компетентнісні результати уроку (опрацювання теми, розділу); критеріями відбору навчального матеріалу є заявлені результати навчання, а його подання здійснюється через залучення учнів до опрацювання різних джерел інформації; організація навчання передбачає форми, методи і засоби навчання, які забезпечують мотивацію учнів, їхню постійну залученість до активної діяльності, зворотній зв'язок та формувальне оцінювання на окремих етапах уроку, встановлення позитивної психологічної атмосфери у класі; відбір способів оцінювання має враховувати зростання рівня компетентностей учнів через поєднання формувального та підсумкового оцінювання; визначено і обґрунтовано взаємозв'язки між розвитком критичного мислення учнів і використанням вчителем когнітивних таксономій ефективної методики запитування; розроблено методику використання запитань як важливого дидактичного інструменту вчителя історії та громадянської освіти.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 06.2020

Закінчення етапу: 12.2021

Споживачі продукції: учні закладів загальної середньої освіти, студенти закладів вищої педагогічної освіти, слухачі закладів ППО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:Права не надаються

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обгрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: рукопис розділів методичного посібника «Актуальні питання компетентнісно орієнтованої методики навчання історії та громадянської освіти в ліцеї»

Назва НТП англійською: manuscript of sections of the methodical manual "Topical issues of competently oriented methodology of teaching history and civic education in the lyceum"

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: рукописи: практикуму, 3 методичних посібників

Галузь застосування: освіта

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Обґрунтовано необхідність внесення змін до всіх компонентів освітнього процесу: цільового, змістового, організаційно-процесуального, контрольно-оцінювального як фундаменту системного запровадження компетентнісно орієнтованого навчання учнів ліцею історії та громадянської освіти; висвітлено специфіку цілевизначення, зокрема розкрито, що: у ході проектування уроку вчителем має передбачати чітко викладені в дієсловах компетентнісні результати уроку (опрацювання теми, розділу); критеріями відбору навчального матеріалу є заявлені результати навчання, а його подання здійснюється через залучення учнів до опрацювання різних джерел інформації; організація навчання передбачає форми, методи і засоби навчання, які забезпечують мотивацію учнів, їхню постійну залученість до активної діяльності, зворотній зв'язок та формувальне оцінювання на окремих етапах уроку, встановлення позитивної психологічної атмосфери у класі; відбір способів оцінювання має враховувати зростання рівня компетентностей учнів через поєднання формувального та підсумкового оцінювання; визначено і обґрунтовано взаємозв'язки між розвитком критичного мислення учнів і використанням вчителем когнітивних таксономій ефективної методики запитування; розроблено методику використання запитань як важливого дидактичного інструменту вчителя історії та громадянської освіти.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 06.2020

Закінчення етапу: 12.2021

Споживачі продукції: учні закладів загальної середньої освіти, студенти закладів вищої педагогічної освіти, слухачі закладів ППО

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи: Права не надаються

Наявність бізнес-плану: Ні

Техніко-економічне обгрунтування: Ні

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи: збірник тез І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 30 вересня 2019 р.). [Наукове електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2019. 139 с.

Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи: збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 30 вересня 2019 р.). [Наукове електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2019. 96 с.

Актуальні питання методики викладання суспільних та гуманітарних дисциплін в умовах розбудови сучасної школи : збірник тез VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 28-29 березня 2019 р.). [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2019. 72 с.

Кришмарел В. Методи навчання філософії в контексті компетентнісно орієнтованої історичної і громадянської освіти в ліцеї. Проблеми сучасного підручника. 2019. Вип. 23. С. 123-132.

Малієнко Ю. Б. Компетентнісно орієнтовані завдання у змісті курсів історії в ліцеї: суть, структура, класифікація, значення. Український педагогічний журнал. 2019. № 3. С. 111-118.

Малієнко Ю. Б. Теоретичні засади візуалізації змісту підручників з історії для старшої школи у контексті компетентнісного навчання. Проблеми сучасного підручника. 2019. Вип. 23. С. 149-162.

Мацейків Т. І. Потенціал курсу Історії України у формуванні громадянської компетентності старшокласників. Теоретичні питання культури, освіти та виховання: збірник наукових праць. 2019. Випуск 59. С.14-17.

Мацейків Т. І. Експериментальне дослідження проблеми формування громадянської компетентності старшокласників на уроках історії України. Наукові записки: [збірник наукових статей]. 2019. Випуск 143. С.124-132.

Moroz P., Moroz I. Implementation of the competence approach in the process of designing "The history of Ukraine in the sources". Педагогічна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць. Випуск 27 (№ 2-2019). С. 72-77.

Мороз П., Мороз І. Аналіз стану використання історичних джерел у навчанні історії в старшій школі. Український педагогічний журнал. 2019. № 4. С.142-153.

Пометун О.І., Ремех Т.О. Оцінювання учнів із громадянської освіти в контексті компетентнісного підходу. Український педагогічний журнал. 2019. №1. С.86-97.

Пометун О.І., Гупан Н. М. Таксономія Б. Блума і розвиток критичного мислення школярів на уроках історії. Український педагогічний журнал. 2019. № 3. С.50-58.

Пометун О.І., Гупан Н.М. Розвиваймо критичне мислення як наскрізне уміння у навчанні історії. Педагогічна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць. 2019. Випуск 27 (2-2019). С. 92-98.

Гупан Н.М., Пометун О.І. Динаміка змін у методичному апараті шкільного підручника за часів незалежності України (на прикладі правознавства). Проблеми сучасного підручника. 2019. Вип. 23. С. 68-81.

Ремех Т. О. Розвиток історичної компетентності десятикласників засобами підручника історії України. Проблеми сучасного підручника. 2019. Вип. 23. С. 244-259.

Ремех Т., Пометун О. Як навчати учнів громадянства. Громадянська освіта. 10-й клас (Частина ІІ). Історія України. 2019. № 4, 2019 (вкладка). С.1-8.

Кришмарел В. Обучение философии в школе и формирование компетентностей: основы теории и методики в контексте мировой практики. Хуманитарни Балкански изследвания. Пловдив, 2019. Т.3. № 1(3). С. 80-84.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи — Топузов Олег Михайлович
д. пед. н., 13.00.09

Перелік осіб-виконавців

Гупан Нестор Миколайович
(д. пед. н., 13.00.01)

Кришмарел Вікторія Юріївна
(к. філос. н., 09.00.11)

Малієнко Юлія Борисівна
(к. пед. н., 13.00.01, 13.00.02)

Мацейків Тетяна Іванівна
(к. пед. н., 13.00.01)

Мороз Ірина Володимирівна

Мороз Петро Володимирович
(к. пед. н., 13.00.02)

Пометун Олена Іванівна
(д. пед. н.)

Ремех Тетяна Олексіївна
(к. пед. н.)

Відповідальний за підготовку облікових документів — Ремех Тетяна Олексіївна

Телефон — +38 (044) 481-37-67

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

